

A szegedi ponyva és a KGST

Az ország rostikészítő és kenderfeldolgozó iparának Szeged a centruma. S mivel hazánk ötvenezer katasztrális holdnyi kender-vetésterületével harmadik a világon, talán nem túlzás azt állítani, hogy a vele kapcsolatos ipar jelentősége is túlnő a határokon. Különösen azóta, hogy a nyugati piacok mellett a szocialista államok piacai is mind nagyobb vásárlóként jelentkeznek. Röviden: amióta érezzük a KGST hatását.

Tudományos együttműködés

Az alap nyilvánvalóan a nyersanyag. Kendermeseítéssel, fajtakisérletekkel három intézmény foglalkozik belföldön, egyik Kompolton, másik Fertődön, s a harmadik itt, Újszegeden. A kendermeseítés tudományos munkájának összehangolását a Kölcsönös Gazdasági Segítség Tanácsa Magyarországra bízta, s a hazai intézetek éténk kapcsolatot tartanak a pozsoni, sumperki, plovdivi, moszkvai, drezdai és bukaresti testvérintézetekkel. Kulcsfontosságú eredményeket folyamatosan kicserélik.

A kendermeseítést szolgáló együttműködés különösen 1961 óta vált szorosabbá. Évenként más és más szocialista országban jönnek össze a szakterület legkiválóbb képviselői, s adják át egymásnak tapasztalataikat. Idén márciusban éppen Budapesten kerül sor egy fajtakisérlettel és meseítéssel foglalkozó nemzetközi konferenciára, melyen a rendező Textilipari Kutató Intézet mellett részt vesz a Kenderfonó és Szövőipari, valamint a Rostikészítő Vállalat is.

Közös érdek

Eddig sokkal több kenderet termeltünk és készítettünk ki, mint amennyit az ipar fel tudott dolgozni, s ezért tilolt kender is exportáltunk. A nyersanyagkivétel azonban nem gazdaságos, főképp akkor nem, ha tudjuk, milyen nagy a kereslet a kenderből készült szövetek iránt világszerte. A kőtél-, sőt a zsinagáruknak mind kisebb a keletje, a műanyagok, a szintetikus fonalak jobban megfelelnek erre a célra, mint a kender.

Minél több kenderet kell tehát feldolgozni, mégpedig szövésre alkalmas fonallal. Az utóbbi években már tapasztalható is volt a kenderfonóknak az a törekvése, hogy növeljék a fonalak átlagos finomságát, de megoldást csak a szegedi kenderfonógyár rekonstrukciója hoz majd. A felújítás nyomán ez az üzem súly szerint csupán 18, de a fonalak hosszúsága szerint 68 százalékkal termel többet a mostaninál. A hírdi fonodában ugyanakkor az előfonalak vegyi kezelése olyan finom kenderfonál készítését teszi lehetővé, amely pótolja az importból származó len- és pamutfonalakat.

A saját érdekünk és a KGST nyújtotta lehetőségek egyaránt azt diktálják, hogy a ponyvafélék és a vékony, könnyű kenderszövetek gyártásáé a jövő.

Óriási fejlődés

A számok nem beszélnek mellé, velük könnyű bizonyítani. A HUNGAROTEX Külkereskedelmi Vállalat az idén csaknem 4 millió méter kenderponyvát és pamutszövetet szándékozik külföldre szállítani: 2 millió 900 ezer métert — ebből 1 millió 700 ezer a ponyva — szocialista országokba, főképp a Szov-

jetunióba, és 980 ezer métert tőkés államok részére. 1970-re ez az igény az ideinek több mint kétszeresére nő. Az előzetes adatok szerint összesen 7 millió 800 ezer méter exportárura lesz szükség, s 6 millió 600 ezer méter belőle a KGST-hez tartozó országok szükséglete.

Az említett árumennyiség előállítására kisebb részt a Lenfonó és Szövőipari Vállalat csillaghegyi, nagyobb részt a Kenderfonó és Szövőipari Vállalat szegedi és hirdi üzemének feladata. Az utóbbinak 1963-ról 1964-re 750 ezer, 1964-ről 1965-re pedig már 1—1,5 millió méterrel kell megnövelnie termelését.

Felújított üzemek

De hogyan? Köztudomású, hogy a kenderipar igen avult gépparkkal dolgozik, s a 60—80 éves berendezésektől nem lehet csodát várni. Vizsgolt már említettük a szegedi kenderfonógyár rekonstrukcióját, melynek még befejezése előtt is mutatkozik némi fejlődés: egyrészt a már felszerelt új gépek által, másrészt szervezési intézkedések következtében. Ebben a tekintetben is lemérhető a tavaly alakult nagyvállalat előnye.

Nagyobb termeléshez vezet, hogy Hirden az idén három műszakban dolgozik a fonoda, s később ezt az üzemet is felújítják. A Szegedi Jutáárügyében korszerű horizontális kenderfonókat alakítanak ki. Ami az újszegedi szövődést illeti: már 1964-ben négy-öt újonnan vásárolt szövőszéket helyeznek üzembe próbaképpen, majd később átalakítják és kibővítik az épületet, s modern berendezésekkel szerelik fel.

A Kenderfonó- és Szövőipari Vállalat úgy igyekszik berendezkedni a következő

években, hogy a külföldi vásárlók legkényesebb ízlését is kielégíthesse. Rothadás- és lángmentes ponyvákat állít elő, s ha kell, infrafényre is érzéketlen festékekkel vonja be áruit.

A gyártmányok elosztása

Jelenleg tanácskozik Prágában a KGST egyik bizottsága a tagállamok ponyva- és műszakiszövet-gyártásának egybehangolásáról. Ponyvát valamennyi szocialista ország készít saját szükségletére, csakúgy, mint műszaki szövetet. Ezek tipizálása és szétosztása a KGST-államok között még megvalósításra váró feladat. Bár a munka már megkezdődött: Kubába például magyar cukor- és olajipari szűrőket szállítunk.

Az újszegedi üzem legalább kétszáz féle műszaki szövetet, szűrőket, gumivásznakat, préseket, sodrókat gyárt, több mint kétezer bel- és külföldi rendelő számára. Egységesítések a további fejlődés érdekében elkerülhetetlen. A hazai típusok rendezésével már az Országos Műszaki Fejlesztési Bizottság is foglalkozik.

Hazai nyersanyagból korszerű készáru gyártani — ez a kenderipar célkitűzése is. A magyar ponyvát minden mennyiségben el lehet adni, csak megfelelő termelési körülményeket, árat és minőséget kell teremteni hozzá. A Szovjetunió — legtekintélyesebb vásárlónk — hosszú lejáratú szerződés keretében évi 2—2,5 millió méter ponyvát is átvesz. A Kölcsönös Gazdasági Segítség Tanácsán belül így találjuk meg a tudományos együttműködés mellett a biztos piacot is Szeged egyik legjelentősebb ipari terméke számára.

F. K.

Megnyílt a KGST végrehajtó bizottságának II. ülészsaka

Kedden Mihail Leszecsco szovjet miniszterelnök-helyettes elnöklésével megnyílt Moszkvában a KGST végrehajtó bizottságának II. ülészsaka.

Megvitatják azt a kérdést, hogyan lehetne tovább bővíteni a KGST-országok gazdasági, tudományos és technikai együttműködését. Az ülészsakon Bulgária, Csehszlovákia, Lengyelország, Magyarország, a Mongol Népköztársaság, a Német Demokratikus Köztársaság, Románia és a Szovjetunió képviselői vannak jelen. (MTI)

Magyar—csehszlovák vízgazdálkodási együttműködés

Pozsonyban az elmúlt hét végén a magyar és csehszlovák vízgazdálkodási szervek képviselői tanácskozást folytattak. Egyebek között megvitatották a dunai homokkötő munkálatokat, s megállapodtak közös jelzések elhelyezésében a folyam veszélyes szakaszaiban.

A csehszlovák vízgazdálkodási szervek mintegy ezer köbméter építőkövet bocsátanak rendelkezésre a Duna magyar szakaszán az időjárás okozta károk helyreállítására. (MTI)

Kádár János fogadta hazánk új athéni és nicosiai nagykövetét

Kádár János, a Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány elnöke kedden fogadta Hollai Imrét, hazánk új athéni rendkívüli és meghatalmazott nagykövetét, aki Magyarországot ugyancsak nagyköveti rangban Ciprus Köztársaságban is képviseli. A nagykövet a közeljövőben utazik állomáshelyére. (MTI)

A 84 éves pártbizalmi

A falra akasztott kép a Kuppis családot ábrázolja. Egy mestercsaládot. Az alapító apaszó volt. Azután ácsok, asztalosok, kőművesek következtek, elvéve itt-ott az ágon egy tanyai tanító, vasutas vagy kishivatalnok. A család küzdelmes életet vívott az emberibb életért, s törekedett a szebbé, jobbé.

A nyugtalan öreg

Hogy nyoma maradjon e nagy küzdelem apró töredékének, a nagy család egyetlen tagjának bemutatására vállalkoztam. Neve: Kuppis György, 84 éves. Családi állapota: nős, gyermekeinek száma: öt, unokáinak száma: 15, dédunokáinak száma: 1. Lakcíme: Újszeged, Rózsa Ferenc sugárút 39. Funkciója: párt- és szakszervezeti bizalmi.

Otthonuk barátságos, kedves. Kuppis néni tart szóval, míg férjére várakozom.

— Tudja, kedvesem, nyugtalan ember az én öregem. Reggel 4-kor már felkel, a ház körül tesz-vesz, azután még a szomszédoknak is segít. Most a Marx téri piacra futott zellerért, közelebb nem kaptunk.

— Futott, azért ez egy kicsit túlzás, hiszen Kuppis bácsi már túl van a nyolcvanban. Egyszerre csak »berobban« a szobába.

— Magas, szikár ember, bajsza, szemöldöke, haja hófehér. De tartása egyenes, mint a falon függő családja törzse. És valóban olyan

fürge, hogy a harminc évesek is megirigyelhetnék.

Gyermekes örömmel beszél arról, hogy két forintot megtakarított. A Rózsa Ferenc sugárút végéről gyalog tette meg az utat a Marx térig és vissza. Amikor felesége óvatosságra intette, így válaszolt: — Megszoktam én a gyaloglást, van olyan nap, amikor csak ebédelni futok haza, járom a körzetem.

— És ez mekkora?

— Egész Újszeged.

Felelős tisztség

A vasutasok nyugdíjas szakszervezetének bizalmija, a 100-as és 104-es körzetben jár. Ez csaknem az egész városrészt. És gyakran háromszor-négyszer is fel kell keresnie nyugdíjas társait, míg odahaza találja őket. Hasonlóan a párttagokat is. Megbízatása felelős tisztség. A legkisebb feladat a tagdíjak beszedése.

— A nevelés, az igen — mondja Kuppis bácsi. — Mindig mondom a fiataloknak, tanuljanak, mert ez elsőrendű kötelesség, különösen pártagnak.

Ebben maga mutat jó példát. Kilenc éve megszakítás nélkül tanul. A pártoktatás legkülönbözőbb formáinak hallgatója. Jelenleg az időszaki kérdések tanfolyamának egyik legaktívabb résztvevője.

Kéthetenként karonfogja feleségét, s együtt mennek az újszegedi pártbizalmi, oktatásra. A foglalkozás előtt a hozzá tartozó párttagokat

felkeresi és felhívja feladatukat az oktatási napra. Sőt, az anyagot áttanulmányozva, ha kell, segít a többieknek is.

A városrészt

Nemcsak az emberekkel törődik a körzet pártbizalmija, hanem a városrész fejlődésével is. Nincs olyan összejövetel, ahol szóra ne tenné Újszeged gondjait. Így a legutóbbi tanácsági beszámoló kifogásolta, hogy az Ogyessza körút és a Rózsa Ferenc sugárút átjáróján járhatatlanok, hasonlóképpen elhanyagolt állapotban van a villamosmegálló is. Az elmúlt napokban értesítette Kuppis Györgyöt az I. kerületi tanács: a szükséges munkát elvégezték.

Egyik szervezője és végrehajtója a társadalmi munkának. Nyolcvanhárom éves volt, amikor a vízvezeték fejlesztéséhez árkot ásott. Nem véletlenül kapta meg a tanácsági beszámolóban társadalmi munkájáért az elismerő jelvényt.

— Szabad óráiban levelet ír. Valamennyi gyermeke vidéken él. Az egyik fia Dorogon bányászlatos, a másik Tabányán aknász, a harmadik édesapja foglalkozását választotta: vasutas. Két lány is dolgozik, s mindig öröm számukra, ha a szülőktől levél érkezik.

Együtt távoznak otthonból. Ismét körútra indul. Gyűlésre hívogatója az embereket a körzet pártbizalmija...

Horváth Zsuzsa

HÉTKÖZNAPI APRÓSÁGOK

Megfelelek-e?

A közelmúltban egy harminc év körüli fiatalember behívtak a megyei tanácsba, és rövid beszélgetés után közölték vele, hogy fontos vezető munkakörbe helyezik. Elmondták, hogy politikai, szakmai műveltségét a munkakör betöltéséhez kielégítőnek tartják, rendes ember hírében áll. Előző munkahelyén is hasonló véleménnyel nyilatkoztak és a jelenlegi munkahelyén is kedvező véleménnyel beszélnek róla.

A nem várt közlésre a fiatalember annyira meglepődött, hogy belevörösödött. Azután akadozva szabódott, hogy ezt nem tudja vállalni, vezetőként még sohasem dolgozott. Fél a felelősségtől. Gondolkodási időt kért. Kétnapi várakozás után visszajött, és előről kezdődött a huzakodás. Végül is a fiatalember elvállalta a vezető tisztséget, amelyre kiszemelték a tanácsnál.

Két héttel később találkoztam vele és — talán az új környezet, az idegen munkahely, az ismeretlen emberek hatására első gondolatának summája az volt: »Mondd, egészen barátságosan, megfelel-e én erre a munkakörre?« Szinte segélykérően és útbajgazító tanácsot várva leste a választ.

Mit mondjak? Az olcsó vizsgálatnak nincsen jelentősége a komolyan aggódó, önnön képességeinek értékén ragódó embernél. A baráti vállbergetés sem sokat használ, a fölényes dicséretes meg ártalmas. Az őszinte, meggyőződéses és felelősséggel járó válasz többet ér minden üres dicséretnél. Ezért ez utóbbihoz folyamodtam.

Ha egy embert gondos kiválasztás után alkalmasnak találtak vezető munkakörre, akkor ne — filozofálgatással, érzelmi életének széles körű vizsgálatával kezdje új munkahelyén, hanem a munkával. Különösen ha kommunista meggyőződése is segíti ebben. S azt hiszem ez sem mellékes, mert ezzel a meggyőződéssel az ember, sohasem azt kérdezi magától, hogy megfelel-e, hanem »megtettem-e mindent, ami tőlem tellett?« A kommunista meggyőződésben szilárdan élő emberből nem az egzisztencia juttatja az elsődleges szerepet. Persze nem közömbös, hogy képességüknek megfelelő helyen és munkakörben dolgoznak-e az emberek, kommunisták és pártunkvültek egyaránt. Az sem hanyagolható el, hogy magasrendű erkölcsiségből föllöbbanhat a gondolat, vajon alkalmas vagyok én erre a munkakörre. Tehetetlen vezetőben ilyenféle gondolat igen ritkán fogan. Az ellenkezője inkább. De a túlzott meditáció végeredményben ártalmára van a vezetőnek és annak az ügynek is, amelyet szolgál. Mert az csak természetes, hogy pilótának nem neveznek ki agrónómust, és repülőpilótát nem küldenek agrónómusnak. A filozofálgatásnak ebből a szempontból nincsen létjogosultsága. A vívódást a végzett munka értékén és eredményességén lehet kezdeni, mert ennek van életszaga.

S az önvizsgálódásnak ez a kiindulópontja az egészséges és természetes, különösen marxista felfogású emberek körében, mert ebben a megközelítésben az ügy, tehát a reám bízott munka játszik elsődleges szerepet, és nem az én személyem. Ellenkező esetben saját magam feltétele köti le és vonja el figyelmemet a munkától. Az ügy előtérbe állítása megkivánja, hogy a munkára, a munka eredményeire figyeljek, s magam

csak másodlagos, persze nem elhanyagolható, tényezőként. Önvizsgálódásom alapja az lehet, hogy elvégeztem-e mindazt ezen a napon is, amit egy ember elvégezhet. Büntudat csak ezen az alapon keletkezhet.

Miért érdemes ezt a két-féle nézőpontot megfigyelni? Azért, mert nem egyedi eset, s azért, mert az egyik, a »megfelelek-e?« hamis, ártalmas is az emberekre, sőt a jövőjükre is. Ha valaki túlzottan abban a félelemérzetben él és dolgozik, hogy vajon megfelel-e annak a munkakörnek, amit betölt, akkor ez a gondolat annyira ránehezedik, hogy hasznos, alkotóenergiájának nagy részét lekötí. Ezzel az üres medítással gyilkolja alkotóenergiáját, és nem a valószínű munkára fordítja erejét, ami pedig valójában meghatározza, »alkalmas-e« arra, amit csinál.

Tehát sokkal inkább az ügy juttatja a vezérszerepet, amelyre marxista meggyőződésű emberek feltették egész életüket: vagyis a szocializmus előremozdítása jelenti a fő kérdést. Nincsen olyan hasznos munka — vezető, vagy nem vezető munkakör —, amely ne segítené elő a társadalom boldogulását. Akit valójában örömmel és boldogsággal tölt el vallott eszméjének talaján viruló életünk, az megtalálja lelki egyensúlyát és nyugalomát a munkájában.

Szükségtelen lenne olyan példákat előhozni, hogy a felszabadulás előtt a munkásmozgalomban, a kommunista pártban az elvi meggyőződés alapján végzett, veszélyektől egyáltalán nem mentes munka adta meg az értelem és az érzelem harmóniáját, s e közben derült ki az alkalmasság, a »megfelelek-e«. Az 1956-os ellenforradalom leverésének idején sem a »megfelelek-e« alapon fogták meg a munkát, a fegyvert, hanem a konszolidáció, a munkáshatalom rendjének helyreállítása érdekében. Ez a meggyőződés és felfogás minden helyzetre vonatkozik: a mára éppen úgy, mint a holnapra, mert ebben elsődleges szerep a meggyőződésnek jut. A meggyőződés pedig azt jelenti: »Megtettem-e mindent, amit megtehettem annak az ügynek érdekében, amit képviselek?« Ha megtettem, nyugodt a lelkiismeretem. Legnagyobb és legbiztosabb bíráim a saját lelkiismeretem, mert először és legőszintebben itt adok számot cselekedeteimről, munkámról, vallott nézeteimről, tulajdonságomról, emberi értékeimről és gyengeségeimről.

Ha legigazságosabb önbíráim előtt rendben vagyok, akkor emelt fejjel állok mindenki elé, mert tudásomtól, erőmtől telhetően, szorgalmasan dolgoztam. Nincsen szégyenkeznivalóm, mert becsülésemet ez esetben sem csak a funkcióm, hanem törekvésem, végzett munkám értéke határozza meg. Hogy megfelel-e a reám bízott munkakörnek, azt úgysem én bírálom el, mert lehetséges, hogy legjobb igyekezéssel sem tudok elérni olyan eredményeket, amilyenre az általam elsődrendűnek tartott ügynek szüksége van. Ennek ellenére ha a becsületesen végzett munka kriteriumát magamnak vallhatom: azaz én nyugalom forrása lesz minden helyzetben. Ha ezen az úton járok, így nézem a munkát és az életet, egészen biztosan jobban megfelelök munkakörömben, mintha befelé fordulva, egzisztenciám föltétele megkivánja, hogy a munkára, a munka eredményeire figyeljek, s magam

S. J.